

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Aix-Marseille Université (France)
TESOL – Ukraine

**НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ
В МОВІ І КУЛЬТУРІ**

Збірник наукових праць

Київ 2017

УДК 821.09(100)(082)

НЗ5

Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових
НЗ5 праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна. О.Г. Шостак. - К.:Талком, 2017. -
343 с.

ISBN 978-617-7397-36-5

Збірник містить тексти доповідей X Міжнародної конференції з питань національної ідентичності в мові і культурі, що відбулася 17-18 травня 2017 року на кафедрі іноземних мов і прикладної лінгвістики Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна).

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

Гудманян А.Г., д-р філол. наук, проф., директор Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету

Заступник голови:

Шостак О.Г., канд. філол. наук, доцент, зав. кафедрою іноземних мов і прикладної лінгвістики Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету

Члени оргкомітету:

Артюшкіна О., канд. наук з лінгвістики, доцент каф-ри славістики, університет Екс-Марсель, м. Екс-ан-Прованс, (Франція)

Раду А.І., канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка

Рецензенти:

Дудок Р.І., д-р філол. наук, проф., зав. кафедрою іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка

Мосенкіс Ю.Л., док. філол. наук, професор, професор кафедри сучасної української мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Чеснокова А.В., проф. каф-ри англ. філол. і перекладу Київського університету імені Бориса Грінченка

*Рекомендовано до друку Вченою радою Гуманітарного інституту
(Протокол № 3 від 19 квітня 2017 р.)*

ISBN 978-617-7397-36-5

© Національний авіаційний університет, 2017

© Колектив авторів, 2017

Ірина Перішко
Кандидат педагогічних наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет
м. Рівне

РОЛЬ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У ФОРМУВАННІ ЛЕКСИКИ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Сучасне століття характеризується зростаючими інтернаціональними зв'язками і мовними контактами між країнами, культурами, представниками цих культур, носіями мов. Одним з яскравих прикладів прояву цих зв'язків і контактів є запозичення слів, яке значно збільшилося останнім часом.

Англійська мова є тією мовою, яка відіграє велику роль як провідний засіб міжнародного спілкування, як джерело поширення слів. Завдяки високому рівню розвитку міжнародної економіки і модернізації сучасного суспільства, англійська мова посіла таке становище на ринку міжнародних обмінів, коли будь-яка держава, що претендує на одне з провідних місць в світовому бізнесі, має приймати і використовувати інформацію, що надходить англійською мовою.

Використання англійської мови як провідного засобу міжнародного спілкування є незаперечним фактом. Загальновизнаним можна вважати і факт використання слів, які прийшли з англійської мови, у багатьох сферах нашого життя і, особливо, у сфері готельної справи.

Наша робота присвячена використанню англомовної запозиченої термінології різного ступеня асиміляції в сфері готельної справи та її ролі у формуванні лексики індустрії гостинності.

У сучасній фаховій літературі широко застосовується термін індустрія туризму та гостинності. Індустрія гостинності об'єднує різні професійні сфери діяльності людей: туризм, готельний і ресторанний бізнес, громадське харчування, відпочинок і розваги, організацію конференцій, семінарів та виставок, спортивну, музейну, екскурсійну діяльність, а також сферу професійної освіти в галузі гостинності. Індустрія гостинності – складна, комплексна сфера професійної діяльності людей, зусилля яких спрямовані на задоволення різноманітних потреб клієнтів [2; 4].

Використання одиниць іншої мови в сучасній лінгвістиці має різні назви: іншомовні вкраплення, варваризми [3].

Не можна недооцінювати роль іншомовних одиниць у функціонуванні мови і мовлення. В умовах постійної і масової

двомовності вживання подібної лексики набуває цілком регулярний і закономірний характер.

У тих випадках, коли терміни широко поширені у спеціальній літературі, вони, як правило, не перекладаються, а запозичуються. Запозичення як елемент чужої мови, перенесений з однієї мови в іншу в результаті мовних контактів, безсумнівно, може розглядатися як спосіб поповнення словникового складу мови.

Запозичення пристосовуються до системи мови, що запозичує, і часто настільки нею засвоюються, що іншомовне походження таких слів не відчувається носіями цієї мови і виявляється лише за допомогою етимологічного аналізу.

При усному запозиченні слово зазнає більше змін, ніж при письмовому. Якщо слово входить в мову іншого народу при одночасному запозиченні нового предмета чи поняття, то значення цього запозичення не зазнає змін, але в разі входження нового слова як синонім до вже існуючих слів, між цими синонімами відбувається розмежування значень і спостерігаються зрушення у семантиці.

Найбільшою мірою новизни вирізняються варваризми, неасимільовані одиниці, які переважають серед нової запозиченої лексики. Наприклад: *Very Important Passenger* (дуже важливий пасажир = VIP) – людина, якій призначений особливий сервіс [3].

Слід зазначити, що наслідком запозичення є не тільки поповнення словникового складу, в його процесі змінюється стильове забарвлення лексичних одиниць, їх внутрішня структура, формуються омонімічні відносини. Запозичення сприяє також варіантності і частково зумовлює її.

Що змушує один народ запозичувати слова в іншого? Перша і головна причина – запозичення речі, предмета: разом з предметом приходить і його назва. Так з'явилися у нас слова таксі, акваланг, віза, інфраструктура.

Інша причина – необхідність позначити деякий спеціальний вид предметів чи понять, уточнити, розмежувати смислові відмінності. Також з'явилися такі нові форми обслуговування в ресторані готелю як шведський стіл або сніданок континентальний, а повідло замінив джем.

Іноземне слово легше засвоюється, якщо воно замінює описовий зворот. Так, слово *турне* замінило собою сполучення *подорож круговим маршрутом*.

У сучасній лексиці готельної справи відзначається велика кількість запозичень – неологізмів, які прийшли з англійської мови. Що стосується особливостей функціонування таких запозичених лексичних одиниць, то поряд з випадками використання англійських

запозичень без зміни форми і змісту, таких як: прайс, он-лайн, сайт, сек'юриті, трансфер, франчайз, чартер, туроператор, оферта і безліч інших, різного ступеня засвоєння, з яких деякі зберігають написання латиницею, відзначається величезна кількість прикладів адаптації англійських запозичень за формою.

У журнальних українських текстах відзначаються випадки використання англійських запозичень у формі частково переданої англійською мовою, частково – українською. Як приклади можна привести такі новоутворення як: high-клас, VIP-гість тощо. У сучасних текстах часто можна зустріти випадки використання запозичень з англійської мови у поєднанні з уже знайомими запозиченнями з інших мов або в поєднанні з українськими словами: інтернет-конференція, інтернет-кафе, розміщення з напівпансіоном [1].

Запозичені слова розрізняються за ступенем їх асиміляції: повністю асимільовані, частково асимільовані та неасимільовані. Прикладом неасимільованої лексики є екзотизми (варваризми), які вирізняються на фоні іншомовної лексики. Екзотизми – це запозичені слова, в значенні яких виражаються відмінні риси суспільного життя, побуту і звичаїв того чи іншого народу.

Такі слова використовуються при описі життя того народу, який їх створив. Так, в публікаціях про Англію зустрічаються слова: лорд, містер, сер, клерк, фунт стерлінгів. При описі життя Німеччини вживаються слова: рейхстаг, бундесвер, вермахт, рейхсвер, бундестаг.

Специфічні риси національного життя Франції характеризують слова: консьерж, мадам, мадемуазель. Слова сеньор, сенйорита, тарантелла, гондола – італійські екзотизми. Автори, які пишуть про Іспанію, вживають слова тореадор, пікадор, матадор, кастаньети, мантилья, дон, донна.

Отже, поява запозичених термінів пояснюється контактами фахівців готельної справи та туризму різних країн і спільною розробкою конкретних проблем, що вимагає зближення (однаковості) відповідної термінології. Професійний успіх багато в чому залежить і від успішного оволодіння термінологічною системою професії. Використання іншомовних терміноелементів і запозичених слів не заважає спілкуванню, так як спеціальною лексикою користуються люди, які мають певну професійну підготовку.

Література

1. Большой глоссарий терминов международного туризма / The Great glossary of terms for the international tourism / Под ред. М. Б. Биржакова, В. И. Никифорова – СПб.: Издательский Дом Герда, 2006. – 936 с.
2. Папирян Г. А. Менеджмент в индустрии гостеприимства: (отели и рестораны) / Г. А. Папирян. – М.: Экономика, 2000. – 93 с.
3. Простаков И. В. Иностраные термины в турбизнесе : Краткий толковый словарь / И.В.Простаков. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 128 с.
4. Уокер Дж. Р. Введение в гостеприимство : Учебник / Дж. Р. Уокер. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 463 с.
5. Hornby A.S. Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English / A.S.Hornby. – Oxford University Press. – 2000. – 1540 p.